

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้เสนอประเด็นสำคัญจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพสังคม และเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างต่อการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากสำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี จากที่ว่าการอำเภอพัฒนานิคม และจากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 50 คน ประชากรที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน และงานเทศกาลท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2549 – มกราคม 2550 จำนวน 50 คน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี สำนักงานเกษตรอำเภอพัฒนานิคม ที่ว่าการอำเภอพัฒนานิคม และจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จำนวน 50 คน กลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเก็บตัวอย่างทั้งหมดสำหรับเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้วิธีแบบสุ่มพบโดยบังเอิญ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ชุด ๆ ละ 4 ตอน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน

เท่ากับ 0.81 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันเท่ากับ 0.79 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด การจัดอันดับ และ สถิติวิเคราะห์ค่าการวิจัย ANOVA

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานส่วนตัว และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ส่วนมากเป็นชาย อายุเฉลี่ย 53 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษา กิจกรรมเกษตรกรรมส่วนมากดำเนินการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว ปลูกทานตะวันเพื่ออุตสาหกรรมน้ำมัน และปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รายได้ของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันเฉลี่ยต่อครัวเรือน 116,400 บาทต่อปี รายได้จากการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน เฉลี่ยเท่ากับ 7,880 บาทต่อปี กลุ่มเข้าร่วม โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวทานตะวันมาแล้ว โดยเฉลี่ย 5.42 ปี แปลงปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้โดยเฉลี่ยต่อแปลงเท่ากับ 15.14 วัน สถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันอยู่ห่างจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โดยเฉลี่ย 12.20 กิโลเมตร สถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันมีบริการรักษาความปลอดภัย กิจกรรมบริการนักท่องเที่ยวได้แก่ขี่ช้างชมทุ่งทานตะวัน นั่งรถลากชมทุ่งทานตะวัน เดินชมทุ่งทานตะวัน ถ่ายรูป ณ จุดชมทุ่งทานตะวัน สถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันมีมีคฤหาสน์กล่าวต้อนรับและมีคฤหาสน์พานักท่องเที่ยวชมทุ่งทานตะวันสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันมีบริการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ผลผลิตทางการเกษตร/สิ่งประดิษฐ์จำลองดอกทานตะวัน สถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับการท่องเที่ยวเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว น้ำตกวังก้านเหลือง ข้อคิดเห็นปัจจัยที่เป็นการพัฒนาสนับสนุนการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ตอบว่าการศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยว โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักชลสิทธิ์ การคัดเลือกสถานที่ปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว การใช้พื้นที่ถูกต้องเหมาะสม ชุดดินที่เหมาะสม การปลูกการดูแลรักษาที่ถูกหลักวิชาการ เกษตรกรผู้ร่วม โครงการมีความรู้ มีเครื่องมือสนับสนุนการจัดทำโครงการรวมทั้งการทุ่มเทกายใจในการปฏิบัติงาน โครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดเพื่อตนเอง สังคม และนักท่องเที่ยว ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรมีบทบาทส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ หน่วยงานในระดับท้องถิ่น/ระดับอำเภอ

1.3.2 สภาพพื้นฐานส่วนตัว และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 30.22 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพเป็นพนักงานรับจ้างในร้านค้า รายได้โดยเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน 11,972.80 บาท จำนวนครั้ง โดยเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวมาชมทุ่งทานตะวันต่อคนเท่ากับ 1.96 ครั้ง บ้านอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน โดยเฉลี่ย 203.58 กิโลเมตร ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะมีความพึงพอใจกับการที่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวให้บริการด้านความปลอดภัย ด้านสาธารณูปโภค การจัดภูมิทัศน์ในทุ่งทานตะวัน การใช้บริการมัคคุเทศก์ในทุ่งทานตะวัน ความสะดวกในการสื่อสารคมนาคม การจำหน่ายของฝากของที่ระลึก และการถ่ายรูปในทุ่งทานตะวัน ในส่วนที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ ได้แก่ ดอกทานตะวันเล็กเกินไป ดอกทานตะวันบานไม่เสมอกัน การจัดภูมิทัศน์ในทุ่งทานตะวันไม่สวยงาม การจำหน่ายของฝากของที่ระลึกที่มีราคาแพงและคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน สิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากคือ ความงามของดอกทานตะวัน ภูมิทัศน์ในทุ่งทานตะวัน และการได้ร่วมกิจกรรมถ่ายรูปในทุ่งทานตะวัน ลักษณะการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันโดยภาพรวมจะท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันและเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์การได้รับข่าวสารการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากผู้นำเที่ยวจากเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน และจากเพื่อนบ้าน ข้อคิดเห็นหน่วยงานที่ควรมีบทบาทมากที่สุดในการพัฒนาการปลูกทานตะวัน คือ หน่วยงานระดับท้องถิ่น (ชุมชน/อบต.) ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามลำดับจากมากสุดไปหาน้อยสุด

1.3.3 สภาพพื้นฐานส่วนตัว และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.32 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี รายได้โดยเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนเท่ากับ 23,204.20 บาท การมีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว คือ การแนะนำให้ความรู้และการสนับสนุนการจัดทำโครงการ หน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว คือ หน่วยงานระดับท้องถิ่น (อบต./อบจ.)

1.3.4 ทักษะคติของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ทักษะคติของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ที่ได้ทำการศึกษาพบว่า มีทักษะคติในระดับความเห็นด้วยมาก และมากเป็นอันดับ 1 คือ การท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ทำให้ท้องถิ่นเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รองลงไป ได้แก่ การพัฒนาสิ่งประดิษฐ์จำลองรูปดอกทานตะวัน และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเมล็ดทานตะวันจำหน่ายในราคาถูกจะช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว ช่วยประชาสัมพันธ์ และจะทำให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในปีถัดไป และอันดับสุดท้ายคือ การท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันทำให้ชุมชนรู้จักสามัคคี

1.3.5 ทักษะคตินักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในระดับความเห็นด้วยมาก และมากเป็นอันดับ 1 คือการบริการที่ดี เอาใจใส่นักท่องเที่ยวจะทำให้ นักท่องเที่ยวหวลกลับมาท่องเที่ยวใหม่ และการจัดภูมิทัศน์ในอุทยานตะวันออกจะทำให้ นักท่องเที่ยวมีจำนวนมากขึ้น รองลงไปได้แก่ ผลกระทบที่แปรูปทานตะวันออกจะต้องใหม่สดและมีความหลากหลาย และอันดับสุดท้ายคือถนนทางเดินเข้าชมอุทยานตะวันออกไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่มีเหว้ากรูกรัง และความพึงพอใจกับการเก็บเงินเข้าชมอุทยานตะวันออกในราคา 5 บาทต่อคน

1.3.6 แนวทางการพัฒนาการปลูกทานตะวันออกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี แนวทางการพัฒนาการปลูกทานตะวันออกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ที่ได้ทำการศึกษา พบว่า มีระดับต้องพัฒนามากในแต่ละด้านเรียงจาก ลำดับมากไปหาน้อย ตามลำดับ

- 1) **ด้านการประชาสัมพันธ์** คือ การทำป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การทำป้ายบอกเส้นทางชมอุทยานตะวันออก
- 2) **ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว** คือ การส่งเสริมเกษตรกรและครอบครัว เกษตรกรเจ้าของแปลงให้เป็นมัคคุเทศก์
- 3) **ด้านความปลอดภัย** คือ การจัดเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครทำหน้าที่จราจร บริเวณหน้าแปลงชมอุทยานตะวันออกให้ตลอดเส้นทางเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้ใช้รถระหว่างการเดินทาง (ไป-กลับ) ชมอุทยานตะวันออก
- 4) **ด้านการวางแผนปลูก** คือ การปลูกทานตะวันออกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ต้องเว้นที่ด้านหน้าที่ติดถนนประมาณ 10 – 15 เมตร ด้านยาวตามเส้นทางคู่ขนานกับถนนเพื่อเป็นที่จอดรถและร้านขายของฝากของที่ระลึก
- 5) **ด้านกลยุทธ์การท่องเที่ยว** คือ คุณภาพการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เป็นกันเองในอุทยานตะวันออก และส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานตะวันออกที่เป็นกันเองในอุทยานตะวันออก และส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานตะวันออกควบคู่กับเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
- 6) **ด้านรูปแบบการปลูก การดูแลบำรุงรักษา** คือ แปลงปลูกทานตะวันออกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องอยู่ทางด้านทิศเหนือ หรือทิศตะวันตกของจุดชมอุทยานตะวันออก
- 7) **ด้านการตลาด** คือ การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวอุทยานตะวันออกเชื่อมโยงกับระบบการตลาดท่องเที่ยวอื่น ๆ

8) **ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก** คือ จัดเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณจราจรนำรถเข้าจอดด้านหน้า พุ่มทานตะวันให้เป็นระเบียบก่อนเข้าชมพุ่มทานตะวัน อาหารเครื่องดื่มสะอาดปลอดภัย และจำหน่ายในราคาที่ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว

9) **ด้านการบริการจัดการชุมชน** คือ การจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยว และการรณรงค์การปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ

10) **ด้านการเลือกสถานที่** คือ แปลงปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือ ของเส้นทางถนนที่ตัดผ่านในสถานที่นั้น ๆ

11) **ด้านบริการความรู้** คือ การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว

12) **ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม** คือ การใช้พันธุ์ทานตะวันที่มีกลีบดอกสีเหลืองเข้ม

13) **ด้านกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว** คือ จัดทำเส้นทางเดินชมพุ่มทานตะวันให้ทั่วถึงทั้งแปลง

1.3.7 ปัญหาข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

1) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีปัญหาในระดับมาก 11 ด้าน คือ ด้านความปลอดภัย ด้านการตลาด ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม ด้านการวางแผนปลูก ด้านรูปแบบการดูแลและบำรุงรักษา ด้านบริการความรู้ ด้านมัคคุเทศก์ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหาในระดับปานกลาง 2 คือ ด้านการเลือกสถานที่ และการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม

2) ปัญหาข้อเสนอแนะของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวพุ่มทานตะวันของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีปัญหาในระดับมาก 11 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการกำหนดเชิงยุทธศาสตร์หลัก ด้านความปลอดภัย ด้านการวางแผนปลูก ด้านการตลาด ด้านบริการความรู้ ด้านรูปแบบการปลูกการดูแลและบำรุงรักษา ด้านมัคคุเทศก์ ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม การส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีปัญหาในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม และมีปัญหาน้อย คือ ด้านการเลือกสถานที่

3) ปัญหาข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวพุ่มทานตะวัน ของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีปัญหาในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการวางแผนปลูก และมีปัญหาระดับน้อย 5 ด้าน คือ ด้านมัคคุเทศก์ ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านกลุ่มเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว และด้านการเลือกสถานที่

คือ ด้านมัตถุเทศก์ ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านกลุ่มเครือข่าย แหล่งท่องเที่ยว และด้านการเลือกสถานที่

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวและสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่เป็นชาย อายุเฉลี่ย 52.56 ปี ระดับการศึกษาส่วนมากจบประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กิจกรรมการเกษตรที่ดำเนินการอยู่ส่วนใหญ่เป็นการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว การปลูกทานตะวันเพื่ออุตสาหกรรมพืชน้ำมัน และการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงต้นฤดูฝนและตามด้วยการปลูกทานตะวันในช่วงปลายฤดูฝนในเดือนกันยายน – เดือนพฤศจิกายน โดยเฉลี่ยหลังจากเมล็ดทานตะวันงอกแล้ว 60 วัน ต้นทานตะวันจะออกดอกและดอกทานตะวันจะบานสะพรั่งในช่วงอายุ 60 – 70 วัน โดยทั่วไปแล้วดอกทานตะวันบานสะพรั่งในอำเภอพัฒนานิคม ประมาณเดือนพฤศจิกายน – มกราคม ซึ่งสอดคล้องกับฤดูกาลท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน จึงได้นำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ซึ่งเป็นจุดเด่นที่น่าสนใจ และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อน โดยการชมทุ่งทานตะวันและเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ สอดคล้องกับโครงการฝึกอบรมและจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดลพบุรี (2549 : 5 – 41, 6 – 5, 6 – 6) ศึกษาว่ากิจกรรมชมทุ่งทานตะวัน เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากให้ผ่านเข้ามาในพื้นที่โครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โดยให้มีการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวภายในโครงการที่มีศักยภาพสูง เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว น้ำตกสวนมะเดื่อ เมืองโบราณชัยจำปา ฟาร์มเลี้ยงผึ้ง และทุ่งทานตะวัน

เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันสูงสุด 10 ปี สอดคล้องกับอำเภอพัฒนานิคม ในปี 2542 มีการเปิดเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์มีผู้เฝ้ารับเสด็จการเปิดเขื่อนเป็นจำนวนมาก ระหว่างการเดินทางไปเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ได้ชมไร่ทานตะวันของเกษตรกร แล้วพึงพอใจที่จะได้ชมอีก ดังนั้น อำเภอพัฒนานิคม จึงได้จัดให้ทุ่งทานตะวันเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันอยู่ระหว่าง 2,000 – 40,000 บาท สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกำหนดขึ้นเป็นนโยบายด้านบริการและการท่องเที่ยว และระบุว่า การ

ท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญของการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ สอดคล้องกับแนวทางการท่องเที่ยวที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่เน้นให้บริการที่ช่างชมทุ่งทานตะวัน ชมทุ่งทานตะวัน เดินชมทุ่งทานตะวัน การจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากทานตะวัน การจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์การเกษตร เช่น ผัก ผลไม้ น้ำผึ้ง ของดอง ไม้ดอก ไม้ประดับ การจัดสถานที่สำหรับถ่ายรูปในทุ่งทานตะวัน

สถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันมีบริการรักษาความปลอดภัยโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนามาก ในด้านความปลอดภัย สถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันในแต่ละแปลงสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้โดยเฉลี่ย 15.14 วัน ซึ่งเป็นปัญหาที่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต้องบริหารจัดการให้ดอกทานตะวันบานตลอดฤดูกาลท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวทางการวางแผนปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวที่เน้นให้กลุ่มเครือข่ายผู้ปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวปลูกทานตะวันให้ดอกทานตะวันบานเป็นช่วง ๆ ติดต่อกันตลอดฤดูกาลท่องเที่ยวระหว่างเดือน พฤศจิกายน – เดือนมกราคม

สถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันอยู่ห่างจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ระหว่าง 10 – 20 กิโลเมตร ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของอำเภอพัฒนานิคมได้ภายในเวลา 1 วัน สมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการดำเนินการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและเกษตรกรที่นำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการชมทุ่งทานตะวัน การถ่ายรูปเป็นที่ระลึก การซื้อผลิตผล การเกษตรและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในทุ่งทานตะวัน ซึ่งสอดคล้องกับราณี อิติชัยกุล (2546 : 23) ที่ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นหลัก มีการบริหารและการจัดการพื้นที่ไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความพึงพอใจและสร้างรายได้แก่เกษตรกร การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของไทย ได้แก่ การทำนาทำสวนไม้ผล การเกษตรผสมผสาน ไม้ดอก ไม้ประดับ โครงการหลวงและโครงการพระราชดำริ รวมถึงสวนเกษตร หรือฟาร์มของเอกชน

2.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวและสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว
พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 30.22 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานรับจ้างในร้านค้า ระยะเวลาที่นิยมมาเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ คือ เดินทางไปกลับ รายได้โดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเท่ากับ 11,972.80 บาท จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน โดยเฉลี่ย 1.96 ครั้ง บ้านอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน โดยเฉลี่ย 203.58

กิโลเมตร ลักษณะการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน โดยภาพรวมจะท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันและเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ สอดคล้องกับกรณี เอ็มพันธ์ (2549 : 6 – 2) ที่กล่าวว่ากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 6 แห่ง คือ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว น้ำตกสวนมะเดื่อ เมืองโบราณซำป่า ฟาร์มเลี้ยงผึ้งและทุ่งทานตะวัน โดยในโครงการนี้ได้กำหนดให้เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของโครงการ ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยเฉพาะเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ปีละประมาณสองล้านคน หากสามารถปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก สร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจะทำให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินมากขึ้น และรักษาจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวนี้ไว้ได้ นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ทุ่งทานตะวัน และฟาร์มเกษตร ยังเป็นจุดขายเสริมที่สำคัญของการท่องเที่ยวเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

2.3 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.32 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับอนุปริญญา และ สูงกว่าปริญญาตรีตามลำดับ อาชีพส่วนใหญ่รับราชการ รายได้โดยเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน 23,204.20 บาท การมีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ การแนะนำให้ความรู้และการสนับสนุนการจัดทำโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ พันตำรวจโททัศนิต ชินวัตร กำหนดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งการพัฒนาด้านบริการความรู้มีความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา ในกิจกรรมการฝึกอบรมเกษตรกรผู้ปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การสาธิตการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว การแจกเอกสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันแก่นักท่องเที่ยว และการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับสมศักดิ์ สุริโย (2547 : 284 – 286) ที่กล่าวว่าส่งเสริมการเกษตรแบบกลุ่ม คือ การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรออกปฏิบัติงานให้ความรู้แก่เกษตรกรตามกลุ่มบุคคลเป้าหมาย ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ในเวลาเดียวกัน สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ การสาธิต การประชุมบรรยาย การทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น

2.4 ทัศนคติของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการปลูกทานตะวัน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติในระดับความเห็นด้วยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันทำให้ท้องถิ่นเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป การพัฒนาสิ่งประดิษฐ์จำลองรูปดอกทานตะวันและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเมล็ดทานตะวันที่มีจำหน่ายในราคาถูก จะพัฒนาการท่องเที่ยวและช่วย

ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวซึ่งจะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นในปีถัดไป การบริการที่ดี เอาใจใส่นักท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวหวนกลับมาท่องเที่ยวใหม่ ทั้งสามกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเน้นความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

2.5 ทักษะคตินักท่องเที่ยวในการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในระดับความเห็นด้วยมาก อันดับที่สำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ การบริการที่ดี เอาใจใส่นักท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวหวนกลับมาท่องเที่ยวใหม่ การจัดภูมิทัศน์ในทุ่งทานตะวันจะทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนมากขึ้น ผลลัพธ์ที่แปรรูปทานตะวันใหม่สดและมีความหลากหลายจะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

2.6 แนวทางพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอพัฒนานิคม

จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมความคิดเห็นต่อแนวทางพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน มีระดับความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเลือกสถานที่ ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม ด้านการวางแผนปลูก ด้านรูปแบบการปลูก การดูแลบำรุงรักษา ด้านการบริหารจัดการชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านกลยุทธ์การท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบริการความรู้ ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านการตลาด ด้านความปลอดภัย จัดอันดับความสำคัญและความจำเป็นต้องพัฒนา ดังนี้

2.6.1 ด้านการเลือกสถานที่ ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับหนึ่ง ด้านที่มากที่สุด คือ แปลงปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องอยู่ทางด้านทิศเหนือหรือทิศตะวันตกของเส้นทางถนนที่ตัดผ่านในสถานที่นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุพจน์ แสงประทุม (2545 : 8) ที่ได้กล่าวว่าทานตะวันเป็นพืชในตระกูลเดียวกับเบญจมาศ คำฝอย ดาวเรือง เป็นพืชล้มลุกที่ปลูกกันมากในเขตอบอุ่น สามารถสกัดน้ำมันที่มีคุณภาพสูงจากส่วนที่เป็นเมล็ด เรียกชื่อตามลักษณะการหันของดอก ในขณะที่ช่วงดอกบานจะหันดอกไปทางทิศดวงอาทิตย์ ถ้าปลูกทานตะวันในทิศใต้ หรือทิศตะวันออกของทางคมนาคมจะทำให้นักท่องเที่ยวมองเห็นด้านหลังของจานดอก ซึ่งไม่มีความสวยงามไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้

2.6.2 ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ คัดเลือกพันธุ์ที่กลีบดอกสีเหลืองเข้ม ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุพจน์ แสงประทุม (2545 : 11) ที่ได้กล่าวว่าดอกย่อยที่อยู่รอบนอกจานดอก เป็นดอกที่ไม่มีเพศ (เป็นหมัน) มีกลีบดอกสีเหลืองส้ม โดยทั่วไปนักท่องเที่ยวมีความพอใจกับกลีบดอกทานตะวันสีเหลืองส้ม

2.6.3 ด้านการวางแผนปลูก ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องเหลือพื้นที่ด้านหน้าที่ดินถนนไว้ตลอดแนวด้านติดถนน กว้างประมาณ 10 – 15 เมตร เพื่อเป็นที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวสำหรับปลูกร้านค้า เพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ นอกจากนี้ต้องพัฒนาจุดพักในทุ่งทานตะวันเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อน วิว พักเหนื่อย และถ่ายภาพไว้เป็นที่ระลึกขณะท่องเที่ยวในทุ่งทานตะวัน

2.6.4 ด้านรูปแบบการปลูกการดูแลบำรุงรักษา ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ แปลงปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องอยู่ทางทิศเหนือหรือทิศตะวันตกของจุดชมทุ่งทานตะวันทั้งนี้เพราะว่าดอกทานตะวันจะหันหน้าจันดอกสู่แสงอาทิตย์ทางด้านทิศตะวันออก นักท่องเที่ยวต้องอยู่ทางทิศตะวันออก หรือทิศใต้เสมอ เพื่อชื่นชมความสวยงามของดอกทานตะวัน นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาการปลูกทานตะวันเป็นแถว เพื่อสะดวกต่อการให้น้ำเมื่อฝนทิ้งช่วง และยังช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินชมทุ่งทานตะวันได้สะดวกยิ่งขึ้น

2.6.5 ด้านการบริการจัดการชุมชน ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยว โดยเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันวางโครงการปลูกทานตะวัน เพื่อการท่องเที่ยวมีแปลงที่ปลูกทานตะวันใกล้เคียงกัน และบานพร้อมกันในเวลาเดียวกันหลายๆ แปลง เพื่อเพิ่มความสวยงามของทุ่งทานตะวัน และเป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้การรณรงค์การปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวต้องเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ พิพิธภัณฑ์บ้านโป่งมะนาว ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์ผึ้ง แหล่งท่องเที่ยวเขาพญาเดินธง

2.6.6 ด้านการประชาสัมพันธ์ ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การทำป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ป้ายต้องมีขนาดใหญ่ ตัวหนังสือชัดเจน บอกระยะการบานของดอกทานตะวัน บอกระยะทางถึงทุ่งทานตะวัน นอกจากนี้การทำป้ายบอกเส้นทางชมทุ่งทานตะวัน ต้องมีป้ายบอกเส้นทางจากป้ายประชาสัมพันธ์ถึงทุ่งทานตะวันตลอดเส้นทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางด้วยความมั่นใจ และวางแผนการท่องเที่ยวได้ถูกต้อง

2.6.7 กลยุทธ์การท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับหนึ่ง คือ คุณภาพการให้บริการที่เป็นกันเองในทุ่งทานตะวัน โดยมีมัคคุเทศก์เป็นผู้นำฝัชมุงทานตะวัน ถึงอำนวยความสะดวก และการบริการ ที่เจ้าของทุ่งทานตะวันจัดให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ต้องพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันควบคู่กับเชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ และแหล่ง

ท่องเที่ยวอื่นๆของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆด้วยในคราวเดียวกัน

2.6.8 ด้านกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ จัดทำเส้นทางเดินชมทุ่งทานตะวันให้ทั่วถึงทั้งแปลง โดยวางแผนทำถนน ทางเดินในทุ่งทานตะวันก่อนการปลูก เพื่อให้นักท่องเที่ยวนั่งรถชมทุ่งทานตะวัน จีเอ็มมา จีซ้างชมทุ่งทานตะวันตามความพอใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล

2.6.9 ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ระดับความจำเป็นที่ต้องพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ จัดเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณจราจรนำรถเข้าจอดด้านหน้าทุ่งทานตะวันให้เป็นระเบียบก่อนเข้าชมทุ่งทานตะวัน เพื่อความสะดวก ปลอดภัยในการเข้า – ออก ของนักท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต้องจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร หรือ อาสาสมัคร คอยดูแลให้รถนักท่องเที่ยวเข้าจอดในสถานที่ที่เตรียมไว้แล้วอย่างเป็นระเบียบ และคอยบริการอำนวยความสะดวกเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการเดินทางออกจากทุ่งทานตะวันเช่นกัน นอกจากนี้ยังต้องบริการอาหาร เครื่องดื่ม และจำหน่ายในราคาที่ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการดูแลเอาใจใส่นักท่องเที่ยว ทุ่งทานตะวัน เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต้องจัดเจ้าหน้าที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ให้เป็นสัดส่วน อาหาร เครื่องดื่ม ต้องสะอาด ปลอดภัย นำรับประทาน ราคาไม่แพงเกินไป และทำป้ายบอกราคาอาหาร เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค

2.6.10 ด้านบริการความรู้ ระดับความจำเป็นที่ต้องพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจัดโครงการฝึกอบรม เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว อาสาสมัคร เข้ารับการอบรมเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จัดโครงการฝึกอบรม เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว อาสาสมัคร เข้ารับการอบรมเป็นมัคคุเทศก์ โดยฝึกการต้อนรับแขก การแนะนำ และการเสนอแนะ ขั้นตอนการเข้าชมทุ่งทานตะวันอย่างปลอดภัย เพื่อให้นักท่องเที่ยวประทับใจการชมทุ่งทานตะวัน

2.6.11 ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับหนึ่ง คือ การส่งเสริมเกษตรกรและครอบครัวเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ให้ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ เพื่อฝึกให้บุคลากร เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ได้ปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวโดยตรง เป็นกันเองกับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยการร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการวางแผนการจัดงานวันทานตะวันบานให้ตรงกับงานกิน ไร่ดีมีนมชมเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

2.6.12 ด้านการตลาด ระดับความจำเป็นที่ต้องพัฒนามาก เป็นอันดับหนึ่ง คือ การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันเชื่อมโยงกับระบบการตลาดท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยการวางแผนการปลูกทานตะวันให้ดอกทานตะวันบานในช่วงเทศกาลและวันสำคัญต่างๆ เช่นวันลอยกระทง วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันรัฐธรรมนูญ และวันขึ้นปีใหม่ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันรวมกับการท่องเที่ยวเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว น้ำตกวังก้านเหลือง และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาการเดินทาง คุ่มค่าต่อการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง

2.6.13 ด้านความปลอดภัย ระดับความจำเป็นที่ต้องพัฒนามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ จัดเจ้าหน้าที่จราจรหรืออาสาสมัครทำหน้าที่บริเวณหน้าแปลงทุ่งทานตะวันตลอดเส้นทางเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวผู้ใช้รถระหว่างการเดินทาง (ไป – กลับ) ของกิจกรรมชมทุ่งทานตะวัน เพื่อสร้างความมั่นใจและประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต้องร่วมมือกับรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาสาสมัครคอยอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยตลอดเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อแนะนำการเดินทางสู่ทุ่งทานตะวันด้วยความมั่นใจ

2.7 ปัญหาการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอ พัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

2.7.1 ปัญหาการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอ พัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว

1) **ด้านการเลือกสถานที่** ที่ใช้ปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางคมนาคมไปเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวในเขตเส้นทางคมนาคมไปเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับน้อย เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต้องปรับปรุงพื้นที่สำหรับปลูกทานตะวันให้สม่ำเสมอ เพื่อความสวยงามของดอกทานตะวันขณะดอกบาน และความสะดวกของนักท่องเที่ยวในการชมทุ่งทานตะวัน

2) **ด้านการคัดเลือกพันธุ์** ที่เหมาะสมช่วงอายุดอกทานตะวันบานสวยงามมีระยะสั้นประมาณ 7-10 วัน โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก เพราะช่วงการบานของกลีบดอกที่มีสีเหลืองเข้มจะหมดอายุเร็ว การออกดอกและดอกทานตะวันบาน นอกจากจะถูกควบคุมด้วยลักษณะทางพันธุกรรมและสภาพแวดล้อม (ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ) และความอุดมสมบูรณ์ของดินทำให้เจ้าของทุ่งทานตะวันกำหนดวันดอกทานตะวันบานไม่ตรงกับเทศกาลท่องเที่ยว โดยภาพรวมเป็น

ปัญหาในระดับน้อย เนื่องจากการบานของดอกกำหนดได้ตามลักษณะพันธุกรรมและสามารถให้น้ำได้ในระยะฝนทิ้งช่วง

3) **ด้านการวางแผนปลูก** โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ได้แก่การเตรียมดินปลูกและการปลูกทานตะวันจะควบคุมโดยสภาพธรรมชาติถ้าฝนไม่ตกหรือฝนตกมากเกินไปไม่สามารถเตรียมดินในการปลูกทานตะวันและคาดคะเนระยะการบานของดอกไม่ตรงกับเทศกาลการท่องเที่ยวที่สำคัญ

4) **ด้านรูปแบบการปลูก การดูแลและบำรุงรักษา** โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ได้แก่ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวขาดความรู้ด้านการวางแผนภูมิทัศน์ในทุ่งทานตะวัน ส่วนมากเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันปลูกทานตะวันเพื่อใช้น้ำมัน จึงไม่มีความรู้ด้านการวางแผนภูมิทัศน์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ควรจัดฝึกอบรม เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ด้านการวางแผนภูมิทัศน์จากหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับการบำรุงดูแลรักษา คือ ปริมาณน้ำฝนหรือน้ำจากแหล่งธรรมชาติโดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก เพราะเจ้าของทุ่งทานตะวันไม่มีแหล่งน้ำในบริเวณใกล้เคียง และไม่สามารถทราบได้ว่าปริมาณน้ำฝนจะพอเพียงต่อการบำรุงดูแลรักษา

5) **ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วมการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว** โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ได้แก่ไม่ได้รับเมล็ดพันธุ์สนับสนุนโครงการส่งเสริมการปลูกทานตะวัน เพื่อการท่องเที่ยวเนื่องจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคไม่ได้กำหนดการปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวไว้ในแผนงาน นอกจากนี้การไม่ประสานงานกันระหว่างส่วนกลาง ส่วน ภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน

6) **ด้านการประชาสัมพันธ์** โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ได้แก่ภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายบอกทาง

7) **ด้านการกำหนดยุทธศาสตร์หลัก** โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ได้แก่ การที่ภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนไม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว จึงทำให้ขาดงบประมาณสนับสนุนการท่องเที่ยว และปล่อยให้เกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการ

8) **ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว** โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่จัดกิจกรรมอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในทุ่งทานตะวัน เช่น ซี่ม้า ซี่ช้าง นั่งรถลาก ทางเดินชมทุ่งทานตะวัน แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากทานตะวัน และสถานที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ไม่ดำเนินการดังกล่าวจะไม่ มีนักท่องเที่ยวเข้าชมทุ่งทานตะวัน หรือมีน้อยมาก ดังนั้นก่อนการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเจ้าของทุ่งทานตะวันต้องวางแผนผังการปลูก และการจัดสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวก ต่อการจัดกิจกรรมดังกล่าวในทุ่งทานตะวัน

9) ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับ มาก ได้แก่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวไม่จัดสถานที่นั่งพักเหนื่อยให้นักท่องเที่ยวขณะเดินชม ทุ่งทานตะวัน ไม่จัดห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ไม่มีบริการด้านการจราจร และการคมนาคมไม่สะดวก ดังนั้น เพื่อเพิ่มปริมาณจำนวนนักท่องเที่ยวเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวควร จัดกิจกรรมดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ เพื่อดึงใจนักท่องเที่ยวเข้าชมทุ่งทานตะวัน

10) ด้านบริการความรู้ โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ไม่จัดทำโครงการฝึกอบรมและการสาธิตการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยว ทำให้ประสิทธิภาพการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันลดลง และจะกระทบถึงจำนวน นักท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวควรให้ความสนใจต่อการฝึกอบรม และการสาธิตการปลูก ทานตะวัน เพื่อการท่องเที่ยวจากภาครัฐ และภาคเอกชน

11) ด้านมัคคุเทศก์ โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ถ้าเจ้าของ แปลงไม่จัดเจ้าหน้าที่มัคคุเทศก์แล้วต้อนรับ และแนะนำนักท่องเที่ยวเข้าชมทุ่งทานตะวันทำให้ นักท่องเที่ยวเข้าชมทุ่งทานตะวันน้อยลง ดังนั้นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวควรส่งบุคลากรเข้ารับการ ฝึกอบรมเป็นมัคคุเทศก์

12) ด้านการตลาด โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การไม่เข้าร่วม เป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวกับผู้นำเที่ยวของภาครัฐ และภาคเอกชน

13) ด้านความปลอดภัย โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การที่ ภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรเจ้าของทุ่งทานตะวัน ควรช่วยกันรักษาความปลอดภัยในแหล่ง ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน และระหว่างการเดินทางของนักท่องเที่ยว

2.7.2 ปัญหาการพัฒนาหารปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอ พัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1) ด้านการเลือกสถานที่ โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ สถานที่ที่จะใช้ปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางคมนาคมไปเยือนป่าสักชลสิทธิ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรขอความร่วมมือจากเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินติดเส้นทางคมนาคมไปเยือน ป่าสักชลสิทธิ์ที่อยู่ทางทิศเหนือ และไม่มีน้ำขังจัดทำแปลงปลูกทานตะวัน เพื่อการท่องเที่ยว

ทานตะวัน พื้นที่ดินควรเป็นดินชุด 28B (ดินลพบุรี) หรือ 52B (ดินตาคลี) ซึ่งเหมาะสมสำหรับการปลูktanตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

2) ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ช่วงอายุดอกทานตะวันบานสวยสั้นประมาณ 7 – 10 วัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรแนะนำเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวใช้พันธุ์ลูกผสม แปซิฟิก 33 หรือ 55 เพราะเป็นพันธุ์ที่ทนต่อความแห้งแล้ง ทำให้ระยะบานของดอกทานตะวันนานกว่าพันธุ์อื่นๆ

3) ด้านการวางแผนปลูก โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การเตรียมดินและการปลูktanตะวันจะขึ้นอยู่กับสภาพธรรมชาติ ถ้าฝนไม่ตกหรือตกมากเกินไปก็ไม่สามารถเตรียมดินปลูktanตะวันได้ การที่จะคาดคะเนวันปลูกกับวันที่ดอกทานตะวันบานให้ตรงกับเทศกาลที่สำคัญๆ นั้น ต้องอาศัยธรรมชาติซึ่งเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถควบคุมได้

4) ด้านรูปแบบการปลูก การดูแลบำรุงรักษา โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวผู้ปลูktanตะวันเพื่อการท่องเที่ยวขาดความรู้ ด้านการวางแผน ภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าของทุ่งทานตะวันเกี่ยวกับการวางแผน และการจัดภูมิทัศน์แก่เจ้าของทุ่งทานตะวัน นอกจากนี้ปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับการบำรุงดูแลรักษา คือ ปริมาณน้ำฝน หรือน้ำจากแหล่งธรรมชาติเป็นอีกปัญหาหนึ่งในระดับมาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเลือกแปลงปลูktanตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ใกล้แหล่งน้ำเพื่อความสะดวกในการดูแลรักษา

5) ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม การส่งเสริมการปลูktanตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่การไม่ได้เมล็ดพันธุ์สนับสนุน โครงการการปลูktanตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรจัดทำแผนงาน โครงการสนับสนุนงบประมาณแก่เกษตรกรผู้ปลูktanตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นอกจากนี้การไม่ประสานงานกันระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ไม่มีประสิทธิภาพในระดับมาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดประชุมองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกิจกรรมการปลูktanตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6) ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชนไม่สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ ส่วนมากเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์เอง หน่วยงานราชการสนับสนุนงบประมาณด้านประชาสัมพันธ์น้อยมาก เอกชนสนับสนุนเป็นบางส่วน จึงไม่สามารถประชาสัมพันธ์ทางสื่อที่ทันสมัย เช่น ทางอินเทอร์เน็ต วิทยุ

โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ เพราะสื่อเหล่านี้ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดทำแผนงาน เพื่อขอความช่วยเหลือจาก ภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 7 เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

7) *ด้านการกำหนดเชิงยุทธศาสตร์หลัก* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ภาครัฐ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนไม่วางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ไม่จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนั้น การปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรได้รับการสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร จากหน่วยงานของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวจัดทุ่งทานตะวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเยี่ยมชมทุ่งทานตะวันมากยิ่งขึ้น

8) *ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันไม่จัดกิจกรรมอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในทุ่งทานตะวัน เช่น กิจกรรมขี่ม้า ขี่ช้างชมทุ่งทานตะวัน ทางเดินชมทุ่งทานตะวันตลอดแปลง ที่พักขณะชมทุ่งทานตะวัน สถานที่ถ่ายรูป การบริการจราจร ที่ปลอดภัย การจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ของฝากของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์การเกษตร ในราคาไม่แพง และการบริการโทรคมนาคม

9) *ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การที่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวไม่จัดสถานที่นั่งพักผ่อนในทุ่งทานตะวันขณะที่นักท่องเที่ยวเดินชมทุ่งทานตะวัน การโทรคมนาคม การจราจรไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดทุ่งทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต้องวางแผนการปลูกทานตะวัน ให้มีพื้นที่สำหรับจัดเป็นที่พักผ่อนขณะนักท่องเที่ยวเดินชมทุ่งทานตะวัน

10) *ด้านบริการความรู้* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การที่ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร บุคลากร ผู้จัดทุ่งทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว

11) *ด้านมัคคุเทศก์* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดโครงการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ ประจำแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน เพื่อแนะนำกิจกรรมต่างๆ ในทุ่งทานตะวัน แก่นักท่องเที่ยว

12) *ด้านการตลาด* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การ

ประชาสัมพันธ์โดยสื่อต่างๆ มีน้อย ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายการท่องเที่ยว ดังนั้น ทั้งหน่วยงานของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของหน่วยงานที่มีอยู่เพื่อเป็นการช่วยเหลือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุ่ทุ้งทานตะวัน และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

13) *ด้านความปลอดภัย* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ขาดงบประมาณปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทุ่ทุ้งทานตะวัน และเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรตามเส้นทางสาย 3017 จากลพบุรีถึงเชิงป่าสักชลสิทธิ์ ซึ่งเดินทางเข้าสู่อำเภอพัฒนานิคมไปยังแหล่งท่องเที่ยวทุ่ทุ้งทานตะวัน และเครือข่ายตลอดเส้นทางคมนาคมควรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรอำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยตามสี่แยกระหว่างถนนสาย 3017 กับถนนสายซอยต่างๆ

2.7.3 ปัญหาการพัฒนาการปลูกทานตะวันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ของนักท่องเที่ยว

1) *ด้านการเลือกสถานที่* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับน้อย 7 ประเด็น ไม่มีปัญหา 1 ประเด็น ปัญหาเล็กน้อยได้แก่ ภูมิทัศน์ไม่สวยงาม สถานที่ชมทุ่งอากาศร้อนอบอ้าว สถานที่ชมทุ่งทานตะวันไม่มีผลิตภัณฑ์การเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปทานตะวันจำหน่าย สถานที่จอดรถไม่สะดวก ไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สถานที่ท่องเที่ยวไม่มีบริการห้องน้ำห้องส้วม และสถานที่ท่องเที่ยวไม่มีสัญญาณคลื่นโทรศัพท์ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมจัดภูมิทัศน์ สถานที่พัก สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตร ผลิตภัณฑ์แปรรูปทานตะวัน สถานที่จอดรถพร้อมเจ้าหน้าที่จราจรเพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัย จัดบริการห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาด และเพียงพอกับความต้องการปรับปรุงทางคมนาคมระหว่างทุ่ทุ้งทานตะวันกับเครือข่ายการท่องเที่ยวอื่นๆ จัดสถานที่โทรศัพท์สาธารณะเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้บริการแทนโทรศัพท์เคลื่อนที่ และที่ไม่มีปัญหาได้แก่สถานที่ท่องเที่ยวไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลจราจร

2) *ด้านการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม* โดยภาพรวมเป็นระดับปัญหาน้อย ได้แก่ ดอกบานไม่สม่ำเสมอ ดอกสีไม่สวยงาม เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดหาเมล็ดพันธุ์ทานตะวันที่มีคุณลักษณะกลีบดอกสีเหลืองเข้ม และปรับพื้นที่แปลงปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวให้สม่ำเสมอ ที่เป็นปัญหาระดับมากได้แก่ ระยะเวลาดอกบานสวยสั้น ควรใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณลักษณะดอกบานสวยยาวนาน

3) *ด้านการวางแผนปลูก* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ พื้นที่ปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว จุดท่องเที่ยวทุ่ทุ้งทานตะวันน้อยเกินไป การปลูกทานตะวันให้ดอก

บานตลอดฤดูกาลท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรจัดสรรพื้นที่ปลูกทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยวหลายๆ จุดท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมดอกทานตะวันบานตลอดฤดูกาลท่องเที่ยว

4) *ด้านการประชาสัมพันธ์* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับน้อย 5 ประเด็น ได้แก่ ไม่ประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะนำแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันทางโทรศัพท์ ไม่ทราบสถานที่ท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป ไม่มีป้ายบอกทาง ที่เป็นปัญหาระดับ ปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีงานเทศกาลท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน ที่เป็นปัญหาระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ โทรทัศน์ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมวางแผน ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ทำป้ายบอกทางบอกสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน จัดเจ้าหน้าที่แนะนำแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันทางโทรศัพท์เคลื่อนที่

5) *ด้านมัคคุเทศก์* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับน้อย 3 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีมัคคุเทศก์พาชมทุ่งทานตะวัน ไม่มีมัคคุเทศก์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ไม่มีรถพาชมทุ่งทานตะวัน ที่เป็นปัญหาระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีมัคคุเทศก์ที่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศดังนั้นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจัดให้มีมัคคุเทศก์ประจำทุ่งทานตะวันเพื่อการท่องเที่ยว และสามารถใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างชาติได้

6) *กลุ่มเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว* โดยภาพรวมเป็นปัญหาระดับน้อย 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ นอกจากทุ่งทานตะวัน เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมมือจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อพิจารณานำมาเสนอแนะ 2 ประเด็นใหญ่ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 *เพื่อการวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน* อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรดำเนินการโดยการประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 7 ให้มีการจัดกิจกรรม วันเดียวเที่ยวทุ่งทานตะวันบาน ได้ทุกแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ภายในระยะเวลาเพียง 1 วัน นอกจากจะจัดให้มีการเที่ยวทุ่งทานตะวันบานครบทุกทุ่งในอำเภอพัฒนานิคมแล้ว ยังมีการนำ

เที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆในพื้นที่ของอำเภอพัฒนานิคมด้วย คือ เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว และเพิ่มความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรม วันเดียวเที่ยวทุ่งทานตะวันบาน มีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 7 ช่วยในการประชาสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ชำงต้น ว่าภายในระยะเวลา 1 วัน นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้อย่างคุ้มค่า และประชาสัมพันธ์ถึงบริษัทนำเที่ยวที่สามารถให้บริการได้ ซึ่งกิจกรรมนี้จะช่วยลดปัญหาการจราจรลงได้ เพราะนักท่องเที่ยวไม่ต้องเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว และเพิ่มความสะดวกสบายในการเดินทาง อีกวิธีการหนึ่งที่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรปฏิบัติได้แก่ ขอความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดรายการ ชมทุ่งทานตะวันบานอย่างปลอดภัย จากสถานีวิทยุชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวฟังวิทยุชุมชนรายงานการคมนาคมไปยังทุ่งทานตะวันบานของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในขณะที่เดินทางเข้าเขตพื้นที่อำเภอพัฒนานิคม ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางด้วยความปลอดภัย และรวดเร็ว

3.1.2 เพื่อการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ควรร่วมกันกำหนดแนวทางแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน โดยให้มีการวางแผนการปลูกทานตะวันพร้อมกันทุกแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ทานตะวันบานพอดี พร้อมกันกับช่วงระยะเวลาที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 7 ได้ทำการประชาสัมพันธ์ และกำหนดเทศกาลการท่องเที่ยวให้ชัดเจนเพื่อให้สะดวกกับการบริหารจัดการ และเมื่อทุกแหล่งท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันบานพร้อมๆกัน ช่วยส่งเสริมความสวยงาม สะท้อนถึงความเป็นทุ่งทานตะวันบานได้อย่างแท้จริง ตรงกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว และนำมาซึ่งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

3.1.3 เพื่อพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรจัดกิจกรรมพักแรมบริเวณทุ่งทานตะวัน หรือใกล้เคียง โดยมีที่พัก หรือกางเต็นท์ สำหรับนักท่องเที่ยวส่วนมากร้อยละ 58 ที่อาศัยอยู่ไกลจากทุ่งทานตะวัน 100 – 200 กิโลเมตร ที่ประสงค์จะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ต้องการได้ชมทุ่งทานตะวันบานสะพรั่งสู่แสงอาทิตย์ ด้วยความสดชื่น สวยงามตามธรรมชาติโดยตรง ในช่วงระยะเวลาเข้าก่อนเที่ยงวัน เพราะหลังจากเที่ยงวันทุ่งทานตะวันจะบานไม่สวยงาม

3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ ของการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

3.2.2 **ควรวิจัยเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน อำเภอพัฒนานิคม**

จังหวัดลพบุรี

3.2.3 **ควรวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวันกับเขื่อน**

ป่าสักชลสิทธิ์